

2493e

Tä m' o n

e

**Juttu Tuomarista,
Koottu Rohmelowäestä.**

14455

Elias Tuoriniemeltä.

Meljäs Ylöspano.

1. 1828

300 -

Wiiptarisfa,

A. Cederwallér poikineen, 1853.

Imprimatur.

H. Molander.

Täm' on juttu juomarista,

Roottu Rohmelowäestä.

Kuinka kummalta näkyyvi,
 Koska katsen kansan päälle,
 Kuinka wiina wietteleepi
 Ihmisiä ilman alla!
 Kuinka wiina wietkahasti
 Wiisahanke wietteleepi!
 Wietteleepi wirtamiehen,
 Päämiehen päijyttääpi,
 Pahoin pettääpi papinki,
 Oikiani opettajan,
 Tarkimmanke talonvojan,
 Tarkanki talon isännän!
 Kuinka wiina wietteleepi
 Emännänke esy!tääpi,
 Pahentaapi palkollisen,

Rehellisen renkimiehen,
 Huonommanki huonemiehen,
 Rehnommanki kerjäläisen!

Kuinka wiina wietteleepi
 Wiisahanke Wirkamiehen!
 Waikk' on taito tarkka hällä
 Vielä muita wiisahampi
 Opiessa ylös otettu.

Mutt' kuin wiina wietteleepi,
 Saapi wiina wietelhytti,
 Silloin mies on mieltä waiilla,
 Pois on toimi toisilla.
 Koska mies on mieltä waiilla
 Silloin on mies mitätöinnä;
 Kaikki arwokin katoopi,
 Kunniaakin kufistunpi.

Kuinka wiina wietteleepi
 Pahoin pettääpi papinki!
 Mutt'ei sowi se Papille
 Olla julma wiinan juoja,
 Juosta kanssa juomaritten.
 Kuinka kuitenkin fopiipi
 Että olla opettaja,

Olla päällä päihtyneellä,
 Olla wartia wakainen
 Wartiana walwowaisna
 Siinä Herran Siionissa?
 Kuinka saattaapi sanoa,
 Kuinka muille muistutella
 Wiinan suuria wiloja,
 Kuin on itse kumppanina
 Sohdataja juomarille?
 Kuinka muita kuljetaapi,
 Kuink' on eellä eksywäisten,
 Jos' on itse eksytsissä?
 Waan en saataakaan sanoa
 Paljon puhua papeille,
 Djennella opettaita;
 Pappi tietääpi paremmin,
 Tietääpi oman tilansa.
 Kuinka wiina wietteleypi
 Tarkimmant' talonpojan,
 Jos' on julma wiinan juoja,
 Joka juopi joka päivä,
 Joka päivä päihtytsissä,
 Alwari tylän ajaja!

Kuinka siinä on kiva kirkku!
 Eipä piisaa pikari
 Ntši jumpru juotawaksi,
 Eikä kastu kaula-warssi,
 Eikä kastu tielen kanta
 Pikarista pikkuisesta.
 Totta toisinkin paneepi,
 Juopi kofta kolmannenkin,
 Neljännän nenänsä alle;
 Vielä juopi wiidennenkin
 Ruudennenkin kirkknhunsa,
 Sekä juopi seitsemännen,
 Kahdeksannen kaulahan sa.
 Juopi tuopin toisen kanssa,
 Vielä kannun kaateleepi.
 Suu se syöpi suuret kassat,
 Mänee kaulta kaulawarren
 Talonkin iso tawara.
 Juopi elonsa esiunä,
 Juopi waimon waattehetkin,
 Isänsä isot hopyat,
 Että waarin wanhan kassan.
 Kuinka suu on siinä suuri!

Kuinka siinä on laaja leuka!
 Synöpi sonnin sorkkinensa,
 Synöpi lehmän lieminensä;
 Mahtuupi sen mahahan
 Hevo, heinä hätkkinensä;
 Mahtuu sinne suuri maakin,
 Mahtuu laiwa lastinensa;
 Kuinka wiina wietteleept
 Emännänkin ekkyttääpt!
 Kuinka se on ruma nähdä
 Sekä katsoa kamala
 Waimon päälle päihtynehen!
 Koti kolkolta näkyypt,
 Usunnottkin arwoselta;
 Siivotoin on siihen vielä,
 Sekä muutoin mustat laikki.
 Halu haikia palaapi
 Wiinan luonna wiipymähän;
 Kecken ruan keittämisen
 Wäneept mielitekoonsa
 Kaapistan sa katsomahan;
 Ottaa sieltä oiwa ryyppyn
 Kaapistan sa kallistaapi,

Raatuu kofta kammariinsa,
 Kellariinsa kellistyypi.
 Mitä tästä mies sanoopi,
 Kuin on waimonsa kumossa,
 Talon wanhin waiwununna?
 Löytää lapsen laattialta,
 Joka itkeepi isoesti
 Eitä äiti ääntä kuule.
 Ei saa iltaista isäntä,
 Pere piinaa pitääpi,
 Wäki uältää näkeepi,
 Kuin on keitto kesken jääny,
 Kesken karja katsomata,
 Kantamata karjan weetkin;
 Riihen uuni riittynynnä,
 Saunan uuni sammununna.
 Mies sitten pahoilla mielin,
 Wiimein wihta kainalossa,
 Kylään käypi kylpemähän.
 Kuinka wiina wietteleepi
 Parahanki palkollisen,
 Waikka mies on mietullinen
 Muitten siwoin seassa,

Tasast' enkin tantereella.
 Waikk' on kunnis kaswannolta,
 Kunnis kaittehin seassa!
 Muutt' kuin wiina wietteleepi,
 Saapi wiina wietelyksi,
 Niin on reikä rengilläkin,
 Suu parka palkollisella,
 Johon palkkaansa paneepi.
 Ansionsa ammuntaapi,
 Jota ei tuki tuhannet,
 Salpaa sataaset markat.
 Turkki mäneepi tukoksi,
 Vielä werka waattehettin,
 Mänee siilingit siälle,
 Kulkee kuusi markkasetkin,
 Tolwat toisensa perästä,
 Pootunsa lopetteleepi.
 Naukka rahansa paneepi,
 Tuonne kylwääpi kylälle
 Pöwestansa puotteleepi;
 Siellä wiepi wiefas weli,
 Warkaat warastelewat,
 Kuin mies kumossa makaapi.

Alla pöydän pyörreksissä,
 Alla penkin pehtelee pi.

Kuinka wiina wietteleepi
 Kehnommantin kerjäläisen,
 Waikk' on huono horjuwainen,
 Ettei saata sauwan kanssa
 Kontata kylän wäliä.

Käypi footen konttihinsa,
 Kutoellen, raufuellen,
 Anellen ruuan apua.

Joutuu wiimen wiinan luokse,
 Käypi kautta karwahitten;
 Juopi wanhat waattehensa,
 Juopi kehnot kentäsätkin,
 Ainoankin atriansa,
 Jywä-kouran kontistansa.

Sekin on sitä pahempi,
 Että juewat juhla päiwät,
 Pyhä päiwät päihyksissä.
 Silloin koolla korttimiehet,
 Silloin parwi pauhuaapi,
 Humalassa huutelee pi.
 Totset torkkuwat unessa,

Toiset käydä toiskaromat,
 Toiset kaatuu kantanolle
 Seinukselle seljälleen;
 Siat siellä siirtelevät,
 Koirat kornia pesewät,
 Sika suuta siwoaapi.
 Mänee päivä päihyksissä
 Toinen päivä tohmerossa
 Bohmelossa kolmas päivä,
 Vielä wiikkokin mäneeppi.
 Sitten wiimmein wiikon päästä
 Tuleepi lonna kotia.
 Atka alkaapi sanoa,
 Walitella waimo parha:
 Ei ol' puuta puikkoakan,
 Eikä päättänä pärettä,
 Eikä einettä wäellä.
 Hewoifilt' on heinät kaikki
 Heinät kaikki karjaltakin.
 Tuostakos tora tuleepi,
 Tappelu tapahtuneepi.
 Weitsen werisen wetäävi,
 Puikon hirwiän hihasta,

Jolla akkaansa ajaapi
 Verhettänsä peljättääpi;
 Ukan metsähän ajaapi
 Pellole pere wäkensä;
 Kumu kuulnupi kylähän,
 Tomu toisehen talohon,
 Metsähän iso meteli.

Suomari julma ajaja,
 Riivas konna tirkko tiellä,
 Oli akkaan ajaapi,
 Miesten päälle mieli-puoli;
 Eikä huoli huonommista,
 Eikä waro waiwaisia.
 Ajaa kurjan kuoliaksi,
 Waiwasenkin wainajaksi,
 Kuin ei eestä ennättäne.
 Oli aittain ajaapi,
 Oli mättäihen mäneeppi;
 Ajaa kuusetkin kumohon,
 Kaataa männynkin mäeltä;
 Myötänsä weräjät wiepi
 Poijes portin pielisetkin.
 Tuskasta tämä tuleeppi
 Hevo hillimättömäksi,
 Eitei aidat asettane

Eikä seinät seisottane.

Ajaapi rikki rekensä,

Poikki aisansa ajaapi,

Ajaa waimon waiwaiseksi,

Kumppaninsa kuoliaksi.

Itsekin isäntä jääpi

Tielle tietämättömäksi;

Nisat siipinä siwulla,

Suitset suorana wenywät,

Juhdan juosteessa kotihin.

Wärkit tielle tippuneena,

Sinne jäänyt silkki latti

Kintahatkin firwonehet,

Wiina pottukin porresta;

Jäänyt waimon waatteheikin

Neeki waate waimoltakin.

Humalainen hullu vielä

Kiiwastuu kirkomäellä,

Karjuu kirkon kartanolla,

Wielä tiljuu tirkossakin,

Huutaa Herran huenehessa.

Täm' on wirka viimeisiä,

Jot' on muutoin moitittawa

Kaikilta ylönkatjottu.

Tähän Wirkahan wetaäpi
 Olimmäiset alamaiset.
 Korkiatkin Kuninkahat
 Hyvän woiman woittanehet,
 Hyvän arwon ansainnehet,
 Korkiosta funniasta
 Iskuiselta istuimelta
 Poijes wiina wietteleeppi.
 Ei (tähän) miestä mitalla panna
 Waalin fautta waadittane,
 Eikä kylästä kysytä,
 Tahota-tietää tapoja.
 Saa sen wiran wiratoinfin,
 Kelpaa siihen kelmotoinfin,
 Eikä hyljätä hywääkän;
 Kelpaa kesken kaskosetkin,
 Pojattin puoli-ikäiset,
 Nuoret waimot, wanhat kanssa,
 Siihen tykö tyttäretkin,
 Kelpaa pienet piikaisetkin.
 Täm' on wirka wietä sitten,
 Ettei ruoki runan kanssa,
 Eikä myös ewästä anna
 Eikä laste lankullensa,

Ei kannu kalawatia,
 Puhu puuro-kattilasta.
 Miestä piinalla pitääpi
 Wajonaisen watsan kanssa
 Kuu (mies) on wiikon wiinapäissä,
 Monet päiwät päihytissä;
 Rohma koukkuhun wetääpi,
 Mies käypi käykelössi
 Kovan pohmelon tässä;
 Käypi tieli käppyrähän;
 Suu ei tunne suurutia,
 Suu sonnalta tuleepi,
 Hywä ruoka ruumenilta.

Joko laannun laulamasta
 Pasken lauluni lopulle,
 Koskei jaksane jutella
 Eikä yksin ymmärrellä,
 Jopa uni nuwuttaapi,
 Kiini filmiä sitooi.
 Suuni jultia pitäisin,
 Waan en saata waiti olla,
 Kuin juowat Jumalan wiljan,
 Syöwät syntisten tawalla.
 Eiwät Luojaista lufua

Pidä saiffiwaltiaasta,
 Eikä estä Esiwalta
 Eikä lowat kuitukset,
 Rangaistukset rastahimmat.
 Ei estä wihaiset witiat,
 Eiwät jassa jalkapuntkan,
 Waikk' on hirmu hirsipuuksa,
 Julma pölkky pyöwelinki.
 Jos nyt tahdot tarkemmasti
 Osaat oikehin elellä,
 Niin wiero wiina esiinnä
 Sekä kaarta karwahita.
 Ole wiinalle wihainen,
 Heitä pois lihan hekkuma,
 Wältä syntiä sywiä,
 Tee jo kelpaawa katumus
 Armon aikana alota!
 Wihainen Jumalan witsa
 Syöpi syntiset sydämmet,
 Kadottaa katumattomat;
 Wiepi piinahan pahahan
 Huolen kansia helwettihin,
 Juoma järwestä pahasta
 Tuodahan tulifiwinen.
